

Vedtagelse af

Projekt Naturnationalpark 2015 – Valg af projektområde og finansieringsmodel

Sekretariatet indstiller, at Hovedbestyrelsen:

- Beslutter hvilket område man vil gå videre med.
- Overvejer at stille en garanti for projektet på indtil 375.000. kr. Pengene tages af arbejdskapitalen, således at projektet kan igangsættes efter tidsplanen, uanset om ekstern finansiering opnås.

Sagens kerne

Sekretariatet efterlyste i DN Torsdag i Uge 51, 2014 ideer til projektområder til "Projekt Naturnationalpark 2015" med frist d. 30. januar - Områder med en kerne af store statsejede arealer, hvor en eller flere forskere gives til opgave at belyse hvordan naturtilstanden kan sikres og forbedres. Projektplanen fremgår af Bilag 1.

En gruppe fra Naturfagligt Udvalg (NFU) har efterfølgende identificeret og prioriteret 9 tænkelige projektområder. Der er ikke indkommet andre forslag. NFU's forslag fremgår i Bilag 2.

Projektets resultat skal danne grundlag for efterfølgende lobbyvirksomhed og ekstern kommunikation ("kampagne for naturnationalparker"). De berørte DN Afdelingers indstilling til at medvirke i projektet vurderes derfor at være afgørende for projektets succesfulde gennemførelse.

Derfor er der d. 2. februar rettet henvendelse til formændene i de 16 potentielt berørte DN Afdelinger. Henvendelsen fremgår af Bilag 3. "Medvirke" er i henvendelsen til afdelingerne defineret som:

- Grundlæggende synes at ideen er spændende og perspektivrig.
- Deltage i en følgegruppe for forskningsprojektet, der mødes 1-2 gange i det tidsrum hvor forskerne arbejder (frem til 1. oktober 2015).
- Deltage ved præsentationen af forslaget i oktober eller november 2015.
- Medvirke i en kampagne for projektet eller naturnationalparker i 2016 afhængig af repræsentantskabets beslutninger om AP2016 i november 2015.

Tilbage meldingen fra de 16 berørte afdelinger

Bemærk! Højest prioriterede områder først.

Område	DN Afdelinger	Tilbage melding
Gribskov og Esrum Sø	DN Gribskov DN Hillerød DB Helsingør DN Fredensborg	DN Gribskov er modstandere af, at hele Gribskov skal omdannes til urørt Græsningsskov, modstandere af, at dele af skoven evt. kan hegnes og at der evt. kan udsættes bison og vildsvin DN Hillerød i er indstillet på at medvirke i det omfang, der beskrives i henvendelsen. Såfremt de øvrige afdelinger i området også medvirker. Afdelingen foreslår dog, at man medtænker den kendsgerning, at netop dette skovområde har været genstand for lang tids kontroverser, og konstaterer at der i listen over mulige områder nævnes en række skove, de fleste mindre end Gribskov, som muligvis vil være lettere at arbejde med. DN Fredensborg vil gerne medvirke betinget af, at de øvrige lokalafdelinger i området og især Gribskov og Hillerød også vil medvirke.
Almindingen	DN Bornholm	DN Bornholm vil gerne medvirke
Møns Klinteskov	DN Vordingborg	Ingen tilbage melding
Rold Skov	DN Rebild DN Mariager Fjord	DN Rebild vil gerne medvirke og svarer på begge afdelingers vegne.
Silkeborgskovene og Silkeborgsøerne	DN Silkeborg DN Skanderborg	DN Silkeborg vil gerne medvirke DN Skanderborg vil gerne medvirke.
Draved Skov og Kongens mose	DN Tønder	DN Tønder vil gerne medvirke.
Klosterheden	DN Lemvig DN Struer	DN Lemvig vil gerne medvirke.
Plantager og egekrat mellem Blåvand og Ringkøbing Fjord	DN Varde DN Ringkøbing-Skjern	DN Varde – anser ikke områderne for særlig velegnede. DN Ringkøbing-Skjern – Ingen tilbage melding
Allindelille Fredskov og Kastrup-Myrdeskov	DN Ringsted Danmarks Naturfond	Ingen tilbage melding

Projektets finansiering

Tidsplanen for projektet, der blev iværksat umiddelbart efter repræsentantskabsmødet i november, er urealistisk stram idet, der er mindre end en måned til at forsøge at opnå den ønskede eksterne finansiering forud for repræsentantskabsmødet d. 22. marts, hvor der skal tages stilling til eventuel egenfinansiering. Derefter er der kun 6 måneder til 1. oktober hvor

forskningsudredningen skal foreligge, såfremt der skal være plads til en debat om konklusionerne forud for repræsentantskabsmødet d. 22. November og en indarbejdelse af en kampagne i AP 2016. Inden skal der desuden forhandles og indgås en kvalificeret rådgivningskontrakt. Der er således en reel mulighed for at projektet forsinkes alternativt må slankes i forhold til ambitionsniveauet.

Det hører dog med, at den nuværende kobling mellem ressourcer (375.000. kr) og tidsforbrug (6 måneder) står for de oprindelige forslagsstilleres regning og alene er bekræftet efterfølgende af en universitetsforsker med sætningen "Opgaven er for ukonkret afgrænset til at jeg kan sige om vi kan løse opgaven for det afsatte beløb, men som udgangspunkt tror jeg projektindhold, økonomi og foreslået tidsramme (april-oktober 2015) kan skæres til, så det er realistisk."

Projektet er således som udgangspunkt ramt af at en række indbyrdes forbundne faktorer skal afklares samtidig:

- Projektets indhold og lokalitet, der er en forudsætning for en ekstern ansøgning om støtte.
- Projektets finansiering der er en forudsætning for projektets indhold og tidsplan.

Sekretariatet foreslår på den baggrund at HB overvejer at stille en garanti for projektet, på indtil 375.000. kr, der tages af arbejdskapitalen, således at projektet kan igangsættes efter tidsplanen uanset om ekstern finansiering opnås.

Tidligere behandling i organisationen

22. november 2014	Repræsentantskabsmøde – Hovedbestyrelsens forslag vedrørende en naturnationalpark blev vedtaget.
11. december 2014	HB orienteres om projektbeskrivelse for "Naturnationalpark 2015" konciperet af Peder Agger, Katrine Hahn Kristensen og Michael Leth Jess på baggrund af forslag fra repræsentantskabsmødet.
19. december – 30. januar	Forslag til projektområder blev indkaldt via mail og i DN Torsdag fra DN afdelinger, Københavns Universitet, Århus Universitet og Naturfagligt Udvalg

Opfølgning / Tidsplan

22. marts 2015	Repræsentantskabsmøde – Repræsentantskabsmødet afklarer eventuelt intern finansiering såfremt der ikke foreligger tilsagn om ekstern finansiering
1. april	Rådgivningskontrakt forhandles
1. oktober	Rapport fra forskere foreligger – præsentation og debat.
22. november	AP 2016 vedtages af repræsentantskabet – potentielt med en aktivitet om en kampagne for naturnationalparker
2016	Kampagne for naturnationalparker

Økonomi

Det oprindelige forslag fra Størup og Engelbreth opererer med en beløbsramme på 375.000. kr. Pengene skal forsøges skaffet eksternt, men idet en ekstern ansøgning afhænger af en vis konkretiseringsgrad – f.eks. vedrørende valg af område – er det næppe muligt at bringe en

ekstern finansiering på plads i tidsrummet mellem HB-mødet d. 26. Februar og repræsentantskabsmødet d. 21. Marts. Projektet vil foruden de eksterne ydelser medføre et ikke målsat ressourcetræk på sekretariatet.

Bilag

1. Projektplan for Projekt Naturnationalpark 2015
2. Naturfagligt Udvalgs forslag til mulige områder for projekt naturnationalpark med fokus på skovnatur og naturlig hydrologi
3. Henvendelse til de 16 potentielt berørte afdelinger fra 2. februar 2015
4. Tilbage melding fra DN's afdelinger.

Projektplan for:

Plan for en natur-nationalpark

Ansvarlig leder	Michael Leth Jess
Projektleder	
Projektgruppe	Kathrine Hahn Kristensen, Peder Agger (NFU, PFU)
Sigtelinje	1. Rigere natur
AP-aktivitet(er) og nr.	1.5.1 Naturnationalpark

Baggrund

Biodiversiteten er i alarmerende tilbagegang, og med enkelte undtagelser forarmes naturen over en bred kam. Dette gælder ikke mindst Danmarks oprindeligt dominerende naturtype, den blandede løvskov. De danske skove og arterne, der knytter sig til dem, er trængte som aldrig før. DCE konstaterede i marts 2014, at sårbare skovtyper er i 100% "stærkt ugunstig tilstand". Den danske stat råder over meget store skovarealer (110.000 ha.), heraf har under halvdelen (43.700 ha) en løvskovsandel på 50% eller derover. Staten har dermed en oplagt mulighed for at gøre en forskel for at fremme biodiversiteten.

Formål

Projektets formål er at skabe politisk opmærksomhed og aktivitet om den dårlige naturtilstand i skovene ved at vise et konkret eksempel på, hvordan naturtilstanden i et stort løvskovsdomineret område kan sikres og forbedres. Projektets resultat er således et grundlag for efterfølgende lobbyvirksomhed og ekstern kommunikation (kampagne for naturnationalparker).

Succeskriterier

Projektets skal resultere i et strategisk tænkt forslag til eksempelprojekt. Eksempelprojektet skal indeholde en konkret plan for et sammenhængende område med kerne af store statskovsarealer. Derved skabes et grundlag for dels at sætte fokus på problemet i almindelighed, dels at eksemplificere hvad der kan gøres for at modvirke tabet af biodiversitet.

Planen skal føre frem mod en kampagne for at omdanne flere store danske statsskove på minimum 5.000 hektar til sammenhængende urørt skov indenfor de næste 10 år (udenfor denne projektplan).

Opmærksomhedspunkter
<ul style="list-style-type: none"> - Projektet bygger på ekstern finansiering alternativt en beslutning om intern finansiering på REP-mødet 21.-22. marts 2015. Det er usandsynligt, at ekstern finansiering vil være på plads før REP-mødet, men finansieringen <i>skal</i> være på plads senest 1. april, for at eksempelprojektet med tilhørende kampagne kan indgå i AP2016. Derfor skal der forberedes et beslutningsforslag til REP-mødet, som anviser intern finansiering eller alternativt udskyder projektet. - Konsensus om valg af projektområde lokalt og videnskabeligt, som forudsætning for kampagne. - Forskergruppens, sammensætning og kompetencer. - Rådgivningskontraktens overholdelse.
Leverancer
<p>Eksempelprojektet udarbejdes af en forsker eller forskergruppe på baggrund af input fra DN's sekretariat, Planfagligt Udvalg, Naturfagligt Udvalg og DN's afdelinger. Projektet skal indeholde en plan for et konkret område med følgende mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Områdets naturtilstand skal kunne efterleve de internationale nationalparkstandarder for naturbeskyttelse (IUCN's kategori-II-kriterier) efter en etableringsfase. - Næringsstofftilførslen til søer i området skal begrænses. - Den naturlige hydrologi i skoven (og på lysåbne arealer) skal reetableres. - Skov skal omdannes til urørt græsningsskov. - Som supplement til områdets hjortevildt, hvis bevægelsesfrihed ind og ud af området ikke må indskrænkes, kan følgende dyr f.eks indgå i en helårsgræsning: hest, kvæg, bison og vildsvin (i indhegning i en del af området), - Efter etableringsfasen skal al hugst ophøre, medmindre der alene er tale om hensynet til biodiversitet eller friholdelse af stier. Før etableringsfasen skal behovet for fældning af ikke-hjemmehørende træarter og etablering af fritstående, kommende og nuværende veterantræer vurderes. - Eksisterende jernbane- og vejstrækninger i området kan bevares. <p>I tillæg skal eksempelprojektet indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Et uforpligtende overslag over de økonomiske konsekvenser ved realisering af planen, herunder eventuelle indtægter fra salg af tømmer i etableringsfasen og eventuelle fremtidige indtægtsmuligheder. - En analyse af formidlingsmæssige og forskningsmæssige muligheder i området.
Fremgangsmåde
<p>1. Identifikation af projektområde En fagligt begrundet liste med potentielle projektområder identificeres af NFU og PFU. Listen sendes i høring hos eksterne forskere, forslagsstillerne af naturnationalparkprojektet, berørte afdelinger, samråd m.v. Det endelige projektoplæg udarbejdes og det endelige projektområde fastlægges af HB på mødet d. 26. februar 2015..</p> <p>2. Ansøgning om ekstern finansiering På baggrund af det endelige projektoplæg anslås udgifterne og der ansøges om ekstern finansiering.</p> <p>3. Eventuel behandling på repræsentantskabsmøde Såfremt der ikke er opnået ekstern finansiering eller alternativ finansiering, afklares finansieringen på repræsentantskabsmødet d. 21.-22, marts 2015.</p>

4. Udarbejdelse af plan

Der indgås en rådgivningskontrakt, med specifikation af opgave og leverancer, med en interesseret forsker eller forskergruppe. Planen leveres efter maksimalt 6 måneder. Der afholder opstartsmøde efter 1 måned, midtvejsmøde ca. halvvejs i projektet og et afsluttende møde hvor eksempelprojektet præsenteres.

5. Vedtagelse af plan

Eksempelprojektet med tilhørende kampagneplan i hovedtræk indgår i HB's forslag til AP2016, som behandles af Repræsentantskabet på mødet 21.-22. november 2015. En konkluderende naturpolitisk debat om forskningsrapport og HB's forslag til eksempelprojekt og kampagne kan eventuelt være en særskilt del af programmet på repræsentantskabsmødet.

6. Kampagne for nationalparker

Planen bearbejdes med henblik på formidling dels omkring det konkrete område dels for andre potentielle større naturområder (udenfor denne projektplan).

Hovedmilepæle

Indsatsområde	Milepæl	Ansvar	Dato
1. Identifikation	Projektområde identificeret		1/3
2. Ansøgning	Ansøgning om ekstern finansiering foreligger		1/4
3. Rep.møde	Eventuel rep.møde behandling af finansiering		22/3
4. Aflevering	Plan foreligger fra forskere		1/10
5. Vedtagelse	AP 2016 vedtages af repræsentantskabet		22/11

Kommunikationsindsatser

- Lokal kommunikation i forbindelse med Indsatsområde 1.
- Eventuel kommunikation af støttetilsagn
- Kommunikation af planen og DN's konklusioner på baggrund af planen efter Indsatsområde 5

Fondsansøgning

Ansøgning til (evt. flere)	
Ansøgningsfrist	
Ansøgt sum	375.000. (oprindeligt overslag)
Egenfinansiering	

Naturfagligt Udvalgs forslag til mulige områder for projekt naturnationalpark med fokus på skovnatur og naturlig hydrologi

Udarbejdet af Sten Asbirk med kommentarer fra Axel Frederik Møller, Henrik Knuth-Winterfeldt og Katrine Hahn Kristensen.

Listen er arrangeret med de højest prioriterede områder først.

Område	Begrundelse
Gribskov og Esrum Sø	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe og insektarter. Bioscore: meget høj i mange områder af skov. Artsscore: meget høj (9). Antal arter: 856, heraf 106 rødlistede. Natura 2000: 100 % Statseje: 100 % Areal: 7.400 ha, heraf 5.600 ha skov, heraf 1.200 ha naturskov. Store dyr: kronedyrbestand i vækst, bæver udsat, flere græsningsfolde med islandsheste. Sammenfatning: landets næststørste sammenhængende skov med meget stor biodiversitet, prioriteret nationalt og af EU, 100 % statsejet og en statsskovenhed, der er engageret i at genetablere naturlig hydrologi og mere græsningskov og har forberedt gammel skov til udsætning af eghjort og har allerede udsat bæver. Et oplagt område i kraft af den lange skovkontinuitet som store dele af skovkomplekset repræsenterer samt den topografiske variation. Esrum Sø er en vigtig supplerende naturtype. Se http://naturstyrelsen.dk/nyheder/2015/jan/vandet-pibler-frem-i-nordsjaellands-skove/ Prioritering: største statsejede skovareal (i Østdanmark), næststørste naturskowsareal, meget høj biodiversitet, bedst undersøgt, største publikumspotentiale, bæver, interesseret statsskovenhed med nyt godt udspil til driftsplan.</p>
Almindingen	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter og insektarter. Bioscore: middel, enkelte områder med højere score. Artsscore: høj for ca. halvdelen af området, ellers lav. Antal arter: 626 arter, heraf 70 rødlistede. Natura 2000: 100 % Statseje: delvis. Areal: 2.400 ha statsskov, heraf 150 ha naturskov. Store dyr: udsatte dådyr (stor bestand) samt udsat europæisk bison. Sammenfatning: Almindingen er landets tredjestørste skovkompleks. Størstedelen af skoven består af nåletræer, men i den kommende driftsplan vil 500 ha nåletræ bliver fældet og overgå til løvskov. Biodiversiteten varierer fra lav til høj. En stor del af skoven er statsejet. Statsskovenheden er meget engageret i skovgræsningsområder og har udsat europæisk bison i et større</p>

	<p>hegnet område af skoven. Bastemosen og Ølene er vigtige supplerende naturtyper og bidrager sammen med kildevæld og vandløb i Almindingen til god hydrologisk variation.</p> <p>Prioritering: Tredjestørste statsejede areal (i Østdanmark), bison, interesseret statskovenhed med nyt godt udspil til driftsplan med fokus på biodiversitet. Fond (15. junifonden) er aktivt interesseret i et støtte et stort biodiversitetsprojekt i Almindingen med ca. 10 mio. kr.</p>
Møns Klinteskov	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter og fuglearter. Bioscore: meget høj. Artsscore: meget høj (6-9) Antal arter: 625 arter, heraf 102 rødlistede. Natura 2000: 100 % Statseje: delvis. Areal: 450 ha statskov, heraf 315 ha naturskov. Store dyr: Kreaturer og geder. Sammenfatning: Et af landets mest specielle skovområder pga. det høje kalkindhold i jorden og de stejle terrænforhold. Biodiversiteten er meget stor. Området er nationalt prioriteret og af EU, og en stor del af det er statsejet. Statskovenheden er meget engageret i at udvide kreatur- og gedegræsningen fra overdrevarsarealerne ind i skoven og har gjort det med succes for de sjældne plantearter, herunder orkidéer. Desuden er udsat den meget sjældne og kritisk truede sommerfugl Sortpletlet Blåfugl. Overdrevene er en vigtig supplerende naturtype. En eventuel nationalpark burde måske blive forsøgt udformet således, at Høvblege med den sidste oprindelige bestand af Sortpletlet Blåfugl og en unik flora kan inddrages. Ganske vist er det ikke skovnatur, men dele af Høvblege bærer jo krat, hvilket også er en del af skovnaturens dynamik. Generelt kan Høje Møn måske være problematisk, fordi der findes så mange særdeles sjældne og truede plante- og dyrearter, som kræver en målrettet græsningspleje, og dette taler imod mere naturlige processer såsom samgræsning under mere frie forhold. Prioritering: meget høj biodiversitet, tidligere foreslået som nationalpark (men med betydeligt større privatejede arealer), interesseret statskovenhed, stort publikumsbesøg.</p>
Rold Skov	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter og insektarter. Bioscore: middel, enkelte områder med høj score. Artsscore: middel (3-6), enkelte områder med høj score. Antal arter: 555 arter, heraf 47 rødlistede. Natura 2000: 100 % Statseje: Under 25 %. Areal: 1.800 ha statskov, heraf 700 ha naturskov, ud af det samlede skovareal på 8.000 ha. Store dyr: stor krondyrbestand. Sammenfatning: landets største sammenhængende skov med middelbiodiversitet (dog enkelte områder med høj biodiversitet), prioriteret nationalt og af EU, men kun en mindre del af skoven er statsejet. På trods af, at det kun er mindre dele af Rold Skov, der består af værdifuld natur, så er nogle af disse partier til gengæld særdeles værdifulde (f.eks. voksested for Fruesko og Rød skovlilje, og når de forekommer, må det også være en</p>

	<p>værdifuld svampelokalitet). Madum Sø og Lindenberg Å med dens kilder er vigtige supplerende naturtyper.</p> <p>Kildevældsområderne langs med Lindenberg Å, særligt i Torstedlund Skov og Stubberup Vad, har tidligere været måske Danmarks bedste vældenge (dokumenteret af Eiler Worsøe i flere artikler i Flora og Fauna), og endnu findes meget sjældne arter. Den unikke kildevældsaktivitet gør området oplagt ift. en naturnationalpark med fokus på naturlig hydrologi.</p> <p>Der må siges at være et stort potentiale for naturforbedrende tiltag ved konvertering af nål til løv og genskabelse af flere naturlige processer. Særligt i kraft af den spændende basis-artspluje i de gode refugier. Potentialet er også stort, fordi mange af de gode lokaliteter (i hvert fald kilder og vældenge) er privatejede og dermed uden pleje der tilgodeser biodiversiteten på nuværende tidspunkt.</p> <p>Prioritering: Landets største sammenhængende skovområde, vigtige kildeområder. Stort potentiale for naturforbedrende tiltag. En naturnationalpark med naturlig hydrologi er velegnet her i kraft af den store kildevældsaktivitet, der tyder på et velbevaret grundvandsflow. Udfordring i form af de store privatejede arealer.</p>
<p>Silkeborgskovene og Silkeborgsøerne</p>	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter, insekter, fisk og fuglearter.</p> <p>Bioscore: middel, enkelte områder med høj score.</p> <p>Artsscore: lav (3-4).</p> <p>Antal arter: 772 arter, heraf 92 rødlistede.</p> <p>Natura 2000: 3 delområder.</p> <p>Statseje: delvis.</p> <p>Areal: 3.400 ha statsskov (2/3 er nåleskov), heraf 1.500 ha naturskov.</p> <p>Store dyr: krondyrbestand. Ulv strejfende.</p> <p>Sammenfatning: Et af landets største sammenhængende skovområder indeholdende det største sammenhængende areal naturskov på statens arealer omkring Silkeborg-søerne. Biodiversiteten er relativt lav. Prioriteret nationalt og delvist af EU. Kun en del af skovene er statsejet. Silkeborg-søerne og Gudenåens og Skjern Å's kilder er vigtige supplerende naturtyper.</p> <p>Prioritering: Næststørste statsejede skovareal i Østdanmark (dog 2/3 nåletræ) og næststørste statsejede naturskovsareal.</p>
<p>Draved Skov og Kongens mose</p>	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. insekter, fisk og fuglearter.</p> <p>Bioscore: meget høj.</p> <p>Artsscore: meget høj (8-9)</p> <p>Antal arter: 582 arter, heraf 47 rødlistede.</p> <p>Natura 2000: 100 %</p> <p>Statseje: 100 %</p> <p>Areal: 250 ha skov, alt urørt skov efter naturskovsstrategien.</p> <p>Store dyr: krondyrbestand. Ulv strejfende.</p> <p>Sammenfatning: Et af landets bedst bevarede urskovsagtige skovområder med en meget stor biodiversitet. Prioriteret nationalt og af EU og 100 % statsejet. Hele skoven er lagt urørt i naturskovsstrategien fra 1994. Alle de områder, som i forvejen lå urørte, har fortsat gjort det, og de øvrige dele af skoven er lagt urørte frem mod år 2000 efter fjernelse af gran og genoprettelse af naturlig hydrologi. Højmosen Kongens Mose er en vigtig supplerende naturtype.</p>

	<p>Området er naturmæssigt meget interessant, men gammel skov i kombination med højmose drives naturmæssigt allerede som en "naturnationalpark" i Lille Vildmose. Det kunne, i relation til at sikre en national variation i "tilgodeset" natur, tale imod dette område.</p> <p>Prioritering: Området er lille og forvaltes allerede som en slags "naturnationalpark" og der vil derfor være relativt lidt at vinde ved et naturnationalpark-projekt.</p>
Klosterheden	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter og fuglearter. Bioscore: lav i skov, middel i ådale og på heder. Artsscore: middel, høj i enkelte områder. Antal arter: 399 arter, heraf 28 rødlistede. Natura 2000: en mindre del i ådale og heder. Statseje: 100 % Areal: 6.400 ha statskov, ingen naturskvsarealer. Store dyr: stor krondyrbestand og bæver udsat. Skovkvæg græsser nogle hedearealer. Ulv strejfende. Sammenfatning: Landets største arealer tilplantet med hedeplantage af nåletræ. Ingen naturskvsarealer. Biodiversiteten er lav i skovbevoksningerne, men middel i ådalene og på hederne. Området er nationalt prioriteret og delvis af EU. Hele området er statsejet, og den lokale statskovenhed er meget engageret i genudsætningen af bæver, som har medført tydeligt øget naturlig dynamik i vandløb og vådområder. Prioritering: Næsten al den statsejede skov består af nåletræ, men statskovenheden er meget interesseret i naturens egne processer, og der er udsat bæver i området. Området kan ikke udvælges alene, men kunne overvejes som et interessant vestjysk sidestykke til en østdansk løvskov med naturlige processer.</p>
Plantager og egekrat mellem Blåvand og Ringkøbing Fjord	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter, insekter, fisk og fuglearter. Bioscore: ca. halvdelen af arealet med middel score, ellers lav score. Artsscore: en del arealer med høj score. Antal arter: 451 arter, heraf 48 rødlistede. Natura 2000: en væsentlig del, især de åbne arealer. Statseje: delvis. Areal: 7.500 ha statskov, heraf 260 ha naturskov, næsten alt sammen urørt. Dertil 7.600 ha ubevoksede statsejede arealer. Store dyr: stor krondyrbestand. Sammenfatning: Store plantagearealer af især bjergfyr. Under 5 % af skovarealet er løvskov, og stort set alt dette er egekrat (Kærgård og Blåbjerg Egekrat). Området er nationalt prioriteret og delvis af EU. Kallesmærsk Hede er en vigtig supplerende naturtype. Prioritering: 95 % af det statsejede skovareal er bjergfyr, og der er næppe basis for et naturnationalparkprojekt for naturskov med naturlige processer.</p>
Allindelille Fredskov og Kastrup-/Myrdeskov	<p>Biodiversitetskort: nationalt prioriteret pga. svampe, planter og insektarter. Bioscore: middel. Artsscore: meget høj (8-9) Antal arter: 566 arter, heraf 48 rødlistede. Natura 2000: 100 % Statseje: Kastrup-/Myrdeskov er statsejet, Allindelille Fredskov er købt af DN</p>

	<p>i 2011 og overdraget til Danmarks Naturfond.</p> <p>Areal: Allindelille Fredskov er 60 ha, der ikke drives som produktionskov (der er nu både under NST's forvaltning for KU samt også under Naturfonden udtaget træ fra skovbevoksningerne med salg for øje for at supplere finansieringen af naturplejen andre steder i skoven), men for at optimere vækstforholdene for den sjældne og rige flora.</p> <p>Kastrup-/Myrdeskov er 55 ha.</p> <p>Store dyr: kreaturgræsning i en enkelt fold.</p> <p>Sammenfatning: En meget lille skov der plejes af hensyn til den sjældne og rige flora og fauna. Artsdiversiteten er meget stor. Dele af skoven repræsenterer meget værdifuld naturskov med både planter og dyr, der indikerer ubrudt skovkontinuitet. Området er nationalt prioriteret og af EU i sin helhed. Pga. skovens lille størrelse bliver det måske svært at genskabe naturlige processer. Alternativt skal tilstødende, private (men naturmæssigt uinteressante) skove inddrages, f.eks. den øst for beliggende Langebjerg Skov. Den nuværende naturpleje er i høj grad efterligning af gammel kulturhistorisk drift (da skovens lyskrævende flora er et produkt af tidligere tiders (før 1681-1688) dyrkning i den centrale del af skoven). Måske bliver det derfor svært at gøre plejen mere naturlig, og derfor egner området sig mindre godt som en nationalpark. I forhold til naturlig hydrologi er området dog ret oplagt, fordi skoven ligger tæt på vandskellet og derfor overvejende modtager rent vand.</p> <p>Prioritering: ejes af Danmarks Naturfond og staten, men er meget lille. Den sjældne flora skal plejes målrettet og ikke som skov med naturlige processer.</p>
--	--

Lille Vildmose er udeladt fra prioriteringslisten, da der foregår store projekter i området med hensyn til biodiversitet.

Referencer:

Biodiversitetskort for Danmark. Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 112. <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>

Det grønne Danmarkskort. <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-plangroendk>

Naturværdier i danske nationalparker. Center for Makroøkologi, Københavns Univeristet 2005.

http://natpark.dk/wp-content/uploads/2011/04/http_macroecology.ku_.dk_research_conservation_natureparks_naturvrdier_i_nationalparker.pdf

<http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/saerligt-beskyttet-naturskov-jylland/>

<http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/saerligt-beskyttet-naturskov-%C3%B8erne/>

<http://naturstyrelsen.dk/nyheder/2015/jan/loevtraeer-breder-sig-paa-bornholm/>

Michael Leth Jess

Fra: Michael Leth Jess
Sendt: 2. februar 2015 13:59
Emne: Tilkendegivelse om afdelingens interesse for at medvirke i et projekt "Naturnationalpark 2015"
Vedhæftede filer: Bilag 1 - Projekt naturnationalpark 2015.pdf; Bilag 2 - NFU forslag til projekt naturnationalpark_31 januar.pdf; Bilag 3 - Afdelinger og områder.pdf
Opfølgningsflag: Opfølgning
Forfalder senest: 18. februar 2015 10:00
Flagstatus: Fuldført

Kære DN Afdeling!

Som det fremgik i [DN Torsdag i Uge 51, 2014](#) efterlyste vi ideer til projektområder til "Projekt Naturnationalpark 2015" med frist d. 30. januar - Områder med en kerne af store statsejede arealer, hvor en eller flere forskere gives til opgave at belyse hvordan naturtilstanden kan sikres og forbedres. Projektplanen er vedlagt i Bilag 1.

En gruppe fra Naturfagligt Udvalg (NFU) har efterfølgende identificeret og prioriteret 9 tænkelige projektområder. Et af disse berører jeres område, men projektområderne er dog ikke endeligt afgrænset. Der er ikke indkommet andre forslag. NFU's forslag fremgår i Bilag 2.

Projektets resultat skal danne grundlag for efterfølgende lobbyvirksomhed og ekstern kommunikation ("kampagne for naturnationalparker").

HB skal på mødet den 27. februar beslutte hvilket område man vil gå videre med. En vigtig del af beslutningsgrundlaget vil være de 16 berørte DN Afdelingers indstilling til at medvirke i projektet.

"Medvirke" betyder:

- Grundlæggende synes at ideen er spændende og perspektivrig.
- Deltage i en følgegruppe for forskningsprojektet, der mødes 1-2 gange i det tidsrum hvor forskerne arbejder (frem til 1. oktober 2015).
- Deltage ved præsentationen af forslaget i oktober eller november 2015.
- Medvirke i en kampagne for projektet eller naturnationalparker i 2016 afhængig af repræsentantskabets beslutninger om AP2016 i november 2015.

Jeg skal bede om formandens tilkendegivelse på en mail til mig, senest onsdag d. 18. februar kl 10.

Fristen er urimeligt kort og det vil næppe være muligt for afdelingen at behandle sagen på et møde, men den forcerede tidsplan er dikteret af kravet om at en eventuel ekstern finansiering af projektet skal være afklaret inden repræsentantskabsmødet d. 21.-22. marts.

Jeg vil foreslå at I ikke hæfter Jer alt for hårdt ved ordet "nationalpark" når I skal bedømme sagen – der er næppe tale om noget, der minder om det nuværende danske nationalparkbegreb.

Bilag 3 rummer en oversigt over DN afdelinger og områder.

Med venlig hilsen

Michael Leth Jess
Direktør, Natur & Plan

.....
Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Tlf.: +45 39 17 40 00
Dir.tlf.: +45 31 19 32 41
[E-post: mli@dn.dk](mailto:mli@dn.dk)
.....

Michael Leth Jess

Fra: Jørgen Steenstrup Butzbach [joergenbutzbach@gmail.com]
Sendt: 19. februar 2015 11:43
Til: Michael Leth Jess
Emne: Projekt nationalpark 2015

Kære Michael

Godt at Camilla og jeg fandt ud af, at det var mit spamfilter der havde snuppet din mail fra 2 februar.

Selvfølgelig vil vi medvirke til Almindingen !

Mange hilsener

Jørgen

DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING
Afdelingen i Fredensborg Kommune

Danmarks Naturfredningsforening
Att.: Michael Leth Jess

18. februar 2015

Vedr. Projekt Naturnationalpark 2015

Naturfredningsforeningen ønsker gennem inddragelsen af en eller flere forskere at belyse, hvordan naturtilstanden i et område med en kerne af store statsejede arealer kan sikres og forbedres. Foreningen spørger i den forbindelse i mail af 2. februar 2015, om de lokale afdelinger synes at ideen er spændende og perspektivrig og ønsker at medvirke.

For DN Fredensborgs vedkommende drejer det sig om område nr. 1: Gribskov og Esrum Sø.

DN Fredensborg vil gerne medvirke som foreslået i mailen, dels fordi vi støtter, at man undersøger mulighederne for naturforbedringer ud over de forbedringer, som Naturstyrelsen allerede har gennemført eller planlægger at gennemføre, dels fordi vi mener, at disse undersøgelser vil kunne profilere foreningen positivt. Vores deltagelse er naturligvis betinget af, at de øvrige lokalafdelinger i området og især Gribskov og Hillerød også vil medvirke.

Som nævnt i materialet fra den 2. februar er Gribskov landets næststørste skov med en lang skovkontinuitet og med en afvekslende topografi. Vi vil dog gøre opmærksom på, at der også er en række problemer ved at vælge Gribskov og Esrum Sø som projektområde – problemer, som vi dog mener, at det vil være muligt at overkomme:

- Skoven er meget benyttet til friluftsmål ud over stilfærdige ture i skoven.
- Skoven gennemskæres af to stærkt trafikerede veje plus en jernbane.
- Skoven har mange kulturhistoriske spor som fx parforce-jagtvejene, der ikke må sløres.
- Skoven og søen er en del af et Natura 2000 område med de restriktioner, det indebærer.

Om en kommende naturnationalpark kan leve op til IUCN kategori 2, må undersøgelserne vise, men (lidt) mindre kan vel også gøre det.

Vi noterer med tilfredshed, at der ifølge projektforslaget ikke må ske en indskrænkning af bevægelsesfriheden for skovens betydelige bestand af hjortevildt. Vi mener ikke, at skoven bør hegnes ind, dette gælder også større delområder.

Endelig går vi ud fra, at udarbejdelsen af projektforslaget sker under løbende orientering af Naturstyrelsen.

Med venlig hilsen
Niels Hald
DN Fredensborg

Til Michael Leth Jess

Svar fra DN-Gribskov vedrørende projektplan for en natur-nationalpark

Det er med stor undren, at vi har modtaget et forslag til en projektplan for en natur-nationalpark, hvor Gribskov og Esrum sø er højest prioriteret.

Forslaget minder i sin helhed meget om det forslag, der blev rundsendt af Rune Engelbreth for ca. 2 måneder siden, og som blev forkastet af et enigt samråd i Nordsjælland.

I DN-Gribskov er vi fortsat modstandere af, at hele Gribskov skal omdannes til urørt græsningsskov med nationalparkstandart (IUCN - kategori II). Vi er også fortsat modstandere af, at dele af skoven evt. kan hegnes og at der evt. kan udsættes bison og vildsvin.

Vi undrer os også over at det store antal græssere og browsere i form af over 1000 rådyr og over 1000 dådyr, ca. 200 sikahjorte slet ikke nævnes under store dyr i skoven, mens et lille antal kronhjorte og enkelte bævere (stor??) fremhæves.

Vi mener at statsskovdistriktet i disse år gør en stor indsats for at højne biodiversiteten og ønsker at samarbejde med dem fremover i deres bestræbelser på at gøre Grib skov til en endnu mere spændende og divers skov, hvor der bliver taget hensyn til alle de mange dyr, fugle og planter, der allerede er i skoven.

Med venlig hilsen

DN-Gribskov

Hillerød Afdeling

Fm. Jørgen Nielsen 8691 5210/ 2147 5210

hillerod@dn.dk

Hillerød den 17. februar 2015

DN-sekretariatet
att. Michael Lett Jess

Bemærkninger til "Projekt Naturnationalpark 2015"

Vi har gennemlæst projektbeskrivelsen, som vi synes er både spændende og visionær. Vi finder formålet yderst relevant, ligesom projektplanen virker meget klar og grundig. Vi er derfor indstillet på at medvirke i det omfang, der beskrives i henvendelsen. Det forudsætter selvfølgelig, at de øvrige afdelinger i området også medvirker.

Der lægges op til, at Gribskov og Esrum Sø nyder den højeste prioritet. "Et oplagt område" som det beskrives i begrundelsen. Formentlig med rette, men vi foreslår, at man medtænker den kendsgerning, at netop dette skovområde har været genstand for lang tids kontroverser, ofte temmelig kontante, mellem hensynet til bedre skovnatur og ønsket om indtægter fra skovdriften. Måske ikke den bedste baggrund for at vælge netop dette område. I listen over mulige områder nævnes en række skove, de fleste mindre end Gribskov, som muligvis vil være lettere at arbejde med.

Vi ser frem til en grundig analyse af mulighederne, så det endelige projekt har en realistisk chance for at blive til noget. Navnlig fordi projektets baggrund og formål er så relevante, vil det være ærgerligt, hvis det falder til jorden på grund af voldsom modstand.

Med venlig hilsen

Jørgen Nielsen

Michael Leth Jess

Fra: Jens Johan Brogaard [jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk]
Sendt: 18. februar 2015 09:03
Til: Michael Leth Jess
Emne: "Naturnationalpark 2015"

Kære Michael

På grund af at jeg mistede min gamle mail-adresse mistede jeg også forbindelsen til lemvig@dn.dk fordi jeg altid har fået automatisk omadressering. Helt tilfældigt kom jeg på sporet af problemet i forgårs. Derfor har jeg først i går aftes læst din forespørgsel om "Naturnationalpark 2015". Jeg tror jeg tør love at Lemvig er med på projektet. Vi har stort kendskab til og stor interesse i Klosterheden.

Venlig hilsen

Jens Johan Brogaard

Lemvig

Michael Leth Jess

Fra: DN Rebild
Sendt: 11. februar 2015 18:50
Til: Michael Leth Jess
Emne: SV: Tilkendegivelse om afdelingens interesse for at medvirke i et projekt "Naturnationalpark 2015"

Hej Michael

På bestyrelsesmøde i aftes besluttede vi, at DN Rebild gerne medvirker, hvis Rold Skov bliver valgt til projektet. DN Mariagerfjord vil gerne, at det er os i Rebild, der tager opgaven. Den største del af skoven ligger jo på vores side af kommunegrænsen.

Med venlig hilsen
Anette Bruun Hansen
DN REBILD

Michael Leth Jess

Fra: DN Skanderborg
Sendt: 6. februar 2015 17:42
Til: Michael Leth Jess
Emne: SV: Tilkendegivelse om afdelingens interesse for at medvirke i et projekt "Naturnationalpark 2015"

Kære Michael

DN Skanderborg har på et bestyrelsesmøde i går aftes tilkendegivet, at vi gerne vil deltage i projektet. Vi forventer at modtage yderlig information om, hvad vi skal gøre.

Venlig hilsen

Olaf Møller, formand

Michael Leth Jess

Fra: Søren Eller [soren@eller.dk]
Sendt: 2. februar 2015 16:20
Til: Michael Leth Jess
Emne: Re: Tilkendegivelse om afdelingens interesse for at medvirke i et projekt "Naturnationalpark 2015"

Hej Michael,

UPS ... – Det nummer af DN Torsdag i uge 51 fik jeg vist ikke læst rigtigt; – måske på grund af diverse Jule- og Nytårsaktiviteter i familien.

Og selvfølgelig vil DN's Tønder afdeling utroligt gerne deltage, og vi kunne ikke selv have peget på en mere egnet lokalitet end Draved skov og dens nabo Kongens Mose. Vi syntes virkelig, at idéen er fremragende med projekt "naturnationalpark 2015". – Det er både spændende og perspektivrigt for såvel projektdeltagere som DN's lokale bestyrelse og medlemskreds samt andre naturinteresserede.

Bestyrelsen i Tønder afd. omfatter ud over mig (sagde hunden) bl.a. en kommunalt ansat naturvejleder (Hans Tonnesen), en af Peder Aggers tidligere studerende (Klaus Bjørn Jacobsen) og en biolog (Ulla Østerberg), samt seks andre særdeles naturinteresserede og -vidende bestyrelsesmedlemmer. Vi vil være meget interesserede i at deltage i en følgegruppe for projektarbejdet, og vi har stor erfaring i at videreformidle naturen til Tønder Kommunes borgere bl.a. gennem vort månedlige indlæg i Tønder Ugeavis, hvor vi på skift skriver om "Naturen lige nu".

Og selvfølgelig vil vi meget gerne deltage ved præsentationen af forslaget ultimo 2015, ligesom vi også gerne vil medvirke i en kampagne for projektet eller naturnationalparker i 2016.

Valget af Draved Skov og Kongens Mose finder vi helt rigtigt, da det fuldender Danmarkskortet med de 8 andre projektområder, når der også kommer et sønderjysk projekt i bunken. Fyn mangler ganske vist, men her kan jeg foreslå Enebærødde på Nordfyn, som jeg kender indgående, da jeg har et sommerhus kun ca. 400 m fra Enebærøddes start. – I øvrigt følger DN's Tønder afdeling et spændende naturgenopretningsprojekt i Fugleværnsfondens Sølsted Mose nord for Tønder, som er en nabomose til Kongens Mose. I Sølsted Mose er man allerede godt igang med at fjerne indvandrede uønskede træer og hæve mosens vandstand for at tilgodese en fortsat vækst spagnum i højmosen.

Vi glæder os til at høre fra jer, og håber ikke at vores placering på listen som nr. 6 i prioriteringsrækkefølgen vil være en hindring i at igangsætte projektet i Draved Skov og Kongens Mose.

Bedste hilsener

Søren Eller
formand for DN's Tønder afd.